Ч. 173. Четвер 17 (4) серпня 1905. Рік XV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Реклямациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провинциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

З Угорщини. — Події в Росиї і російско-японьскі переговори мирові.

В Будапешті відбула ся дня 13 с. м. рада міністрів, котра звернула на себе увагу угорских кругів політичних і стала ся предметом ріжнородних коментарів. Говорять іменно, що на сім незвичайно довгім засіданю ради міністрів правительство установило без сумніву ті способи, до яких треба взяти ся, щоби сперти опір, який тепер проявляє ся. Півурядові ґазети признають, що против виступаючої анархії треба конче енергічно виступати. Що ухвалено на тій раді міністрів, поки що не знати, але річ певна, що постанови ті не позістануть тайні, бо хоч правительство і числить ся з підбуреними пристрастями, то все-таки не може спокійно держати ся супротив опорних урядників. Після иншого жерела мало правительство на тім засіданю виготовити нову проґраму для себе. В проґраму правительства мали увійти: загальне тайне право виборче, установлене самостійної области митової, проґресивний податок доходовий і цілий ряд суспільних і економічних справ.

„Berl. Tageblatt“ розніс сензацийну чутку по сьвіті, котра, коли би оправдала ся, готова би зробити великі зміни; однак чутка та єсть того рода, що годі повірити в єї праваду. Згадана ґазета доносить іменно, що цар занедужав поважно, а в Петербурзі розійшла ся чутка, що в найблизшім часі появить ся маніфест, в котрім цар зрече ся престола в користь свого однорічного сина. Аж до єго повнолітности правила би державою реґентия зложена з трох членів родини. Отже насамперед сама вже вість о занедужаню царя здаєсь бути неправдивою, бо стало би ся то хиба нагло, позаяк цар ще в суботу був здоров і як кажуть, підписав навіть указ установляючий думу державну, а дня 10 с. м. рано пів до 7 год. заалярмував табор в Краснім Селі і мав ту несподіванку, що многих командантів не застав на своїх місцях, бо они виїхали були до Петербурга. А відтак абдикация в теперішну пору і установлюванє реґентиї лиш задля самої хороби, котра чейже може бути вилічима, не дасть ся просто й подумати. Річ має ся противно: цар і здоров і не думає абдикувати.

В суботу в ночи одержав цар довгу телеграму від Віттого. В неділю рано покликав цар міністра Лямсдорфа до Петергофа і розмавляв з ним більше як годину, а відтак вислав депешу до Віттого. По пополудни наспіла депеша від ґен. Ліневича, котрий доносить о добрім стані войска, єго охоті до борби і виступає против заключеня мира. Сю депешу ґен. Ліневича можна уважати запереченєм другої сензацийної чутки, яку рознесли були сими днями европейскі ґазети. З Ґунчуліна в Манджуриї мала іменно наспіти приватна вість, що ґен. Ліневич занедужав тяжко в наслідок спеки і дістав слабого удару сонця, що однак для чоловіка так старого як він єсть дуже небезпечно. Потверджена сеї чутки нема й доси.

Переговори мирові ведуть ся, як здає ся, досить щасливо дальше. Доси ухвалено три артикули японьских условий. Зміст тих трох артикулів, принятих мировою конференциєю, єсть слідуючий: Росия признає переважний вплив Японії і специяльне єї становище в Кореї, котру Росия уважає яко стоячу поза кругом єї впливів. Японія обовязує ся признати право і верховну власть пануючої там династиї з правом вглядання в адміністрацию. Росия і Японія обовязують ся взаїмно опорожнити Манджурию і зречи ся там всїх специяльних привилеїв, забезпечуючи територияльну ненарушимість Хіни, а признаючи засаду рівних прав для торговлі і промислу всїх народів в тій провинциї. Росия і Японія обовязують ся до відступленя хіньскої зелізниці з Харбіна на полудне Хіни. Зі взгляду на ту цесию заклю-

---

12)

Норвеґія і Швеция.

(Историчпо-етноґрафічна розвідка. — Написав К. Вербин).

Часть друга.

IV.

На Милярі і Салтзє. — Від'їзд із Штокгольму. — Єнкенінґ. — Конець подорожи.

(Дальше).

До Ґріпсгольм їде ся не лиш задля історично замітного замку, але й особливо задля того, що підчас тригодинної дороги можна досить докладно пізнати особлившу природу Милярского озера, хоч єму тут далеко ще не конець. Тисяч островів, так кажуть, вистає з Милярского озера. Річ певна, що оно своїм богатством островів представляє зовсім иньший образ, як тоті великі озера шведскі, які ми доси виділи. Єму брак в наслідок того тої торжественної краси широких площ, що сьвітять ся в сьвітлі сонця, але безнастанна зміна не величавих, але незвичайно любих образів, які показують ся на дорозі поміж лїсистими островами, затрудняють око приятною новабностию. Свого рода особливий вплив роблять при тім зовсім маленькі острівці, що вистають з води лиш як купки дерев, нераз лиш в виді одного однісенького деревця і кусника скали.

На озері заєдно оживлено. Нас минають великі і малі пароходи, великі вітрилові кораблі і малі лодки вітрилові зі спортовцями, та човни з молодими, простоволосими дамами з сусідних віль, котрі аж викрикують з радости, що їх судна танцюють на филях, які викликує наш пароход.

З поміж листистих дерев підниває ся червоний ґріпсгольмский замок зі своїми грубими, круглими баштами на рогах. Ціле товариство суне ся через мале сільце Маріфреде, де ми причалили, до замку, перед котрим стоять величезні российскі пушки зі змиячими головами, здобуті Каролем XII. Зводжений міст і в ренесансовім стилю помальоване подвірє збудовані в найновійших часах. Вузкими сходами їде ся до тих комнат, де по найбільшій части відограла ся траґедия роду Вазів. Тут держав один син Вази другого в неволї, тут став ся тяжкий гріх братоубийства ділом, тут наконець послідний Ваза був плінником свого народу і тут підписав він грамоту, котрою зрік ся престола. Між иньшим видко тут ще зовсім добре удержаний театр, котрим розвеселяв ся Ґустав III, що згинув опісля з руки убийника. А зі стін пустих комнат та сіний споглядає на оглядаючих ґалерия образів, якої рідко. Тут знаходять ся найславнійші Шведи і найславнійші володітелї европейскі, почавши від середновічних часів аж до 1800 р. Ґустав Ваза, здоровенний, присадкуватий чоловік з довгою рудою бородою, знаходить ся кілька разів; портрет Ґустава Адольфа видимо з молодих літ; Кароль XII, Ґустав III, королева Христина, Оксеншерна, німецкі цісарі Максиміліян I і Кароль V, три француски Людвики з передтамтого століття, Катерина Велика і Петро Великий, пруский Фридрих Великий, Марія Стюарт, Єлисавета анґлійска, Мария Тереса і Мария Антоанета, проводир німецких ляндскнехтів Фрундсберґ і Мартин Лютер, два турецкі султани і папа Пій VI, то личности, що найбільше стягають на себе нашу увагу. Коли же обійдемо замок, то побачимо, що тота горда твердиня стоїть досить задумчиво в тихій закутині озера, окружена деревами, ніхто в ній ніколи не мешкає і она здана лиш на цікавість чужинців та марева історії.

Коли вечером вертаємо домів, представляє ся нам нова краса Штокгольму, в'їзд до милярской пристанї. Острови лишають ся позаду, сплавна вода стає ширша, а береги обнимають єї півколесом. Над сценериєю перед нашими очами панує Ріддаргольмска церков, котрій за найбогатшу і найживописнійшу штафажу служать кораблї. Мимоволї нагадує ся Венеция, хоч нема ніякої подібности анї що до архітектури анї що-до краєвиду, хиба може длятого, що вечірна тишина і широка площа води та розлогий образ міста краєм тої води викликують в нас подібний настрій, з котрим знов не може якось погодити ся тото живописне вражінє, яке роблять скалисті вижини по лївім боці забудовані домами. Они вносять краєвидну романтику, котра особливо при вечірнім осьвітленю нагадує знову впразно північні краски Ґетеборґа, підчас коли побереже Ріддаргольма

чить Хіна з Японією умову в справі звороту пороблених Японцями вкладів. Коли би Хінї зворот тих коштів був неможливий, то може якась инша держава за гіпотечним обезпеченєм перейняти на себе зворот коштів.

Найбільші трудности робить справа відступленя острова Сахаліна Японцям. На сій точці станули уперто обі сторони і не хотять зробити ніякої уступки. І дійстно здаєсь, що нема виходу, бо Сахалін може бути лиш російский або японьский. Справу сю відложено длятого на пізнїйше, а тимчасом мають вести ся наради над дальшими услівями Японців.

Після інформациї з міродайних кругів, які одержала „Polit. Korr.“ з Парижа, трудности, які стрічають мирові переговори, не суть зовсім того рода, щоби не дали ся ніяк побороти. Росийска дипльоматия чейже предвиджувала, що Японці будуть жадати военного відшкодованя та відступленя Сахаліна, а коли она мимо того вступила на дорогу переговорів, то очевидно з тим наміром, щоби при переговорах узискати обмежене японьских бажань. Оба знатні мужі державні воюючих держав мусять старати ся проложити дорогу для уступок і вишукати для деяких японьских жадань якийсь рід описаня і форму виконаня, котрі дотичним услівям мира відобрали би той характер, котрий став би їх принятю через Росию на перешкоді.

Новинки.

Львів, дня 16 серпня 1905.

— **Іменованя.** Є. В. Цїсар надав судовим секретарям Мих. Козакевичови і Йос. Дзендзелевичеви у Львові титул і характер судових радників.

— **Кваліфікацийні іспити** для учителів народних шкіл перед комісиєю в Перемишли, розпічнуть ся дня 25-го вересня с. р. Подання треба вносити через окружну раду шкільну найпізнїйше до 15 вересня с. р.

— **Конкурс.** Парохіяльний комітет в Гарасимові п. Незвиска, станиславівскої епархії оголошує конкурс на будову нової, з цегли мурованої церкви. Предприємці, маючі намір взяти сю будову, зволять внести свої оферти найдальше до 12 н. ст. вересня 1905 р. до парохіяльного уряду в Гарасимові. Плян і кошторис готові і затверджені на суму 42,449·25 К — і можна їх також оглянути.

— **Пожарні „Соколи“** у Варваринцях, теребовельского повіта і в Коцурові, бобрецкого повіта засновано на статутах львівского „Сокола“. Намістництво вже затвердило їх статути.

— **Звертаємо увагу** на звіт „Рускої Бурси“ в Кіцмани, а передовсім на саму бурсу, котра як і руска гімназия в Кіцмани має значінє і для нас Галичан, іменно же для найблизших сусідів Буковини в повітах городецкім, заліщицкім і борщівскім. В кіцманьскій бурсї було поміщених в минувшім році шкільнім 22 учеників рускої гімназиї. Крім того діставали 4 ученики безплатно харч. При кляcифікациї з кінцем року одержало 6 степень відличний, 18 перший клясу, а 2 поправку. Місячна оплата питомців виносила 4—18 кор., двох спомагали грішми о. Стефан Іванович із Кіцманя і п. Шадковский, учитель із Веренчанки. Стан фінансовий бурси представляєся дуже добре, бо чистого гроша позістає на бурсї 1.200 кор. (із того 800 кор. одержало тов. із Видїлу краєвого). Всї ученики були селяньскі сини. Лїкарску поміч уділяв п. др. Лев Воєвідка. Заряд економічний вів п. Евг. Жуковский, директор рільничої школи. Настоятелем був п. Остап Попович, учитель. Крім сих панів належали ще до Видїлу: п. радник Ілия Семака, голова, п. Дмитро Бажан, бурмістр міста Кіцманя, заступник голови, п. Іларий Федорович, писар, п. Осип Бурачиньский, видїловий, п. Денис Евстафієвич, касиєр і п. Тидір де Томоруґ, заступник. — Видїл „Рускої Бурси“ в Кіцмани розписує конкурс на принятє учеників на рік шкільний 1905/6. Приймати ся будуть лиш ученики гімназиясти. До подання треба долучити: 1. метрику хрещеня ученика; — 2. послїдне сьвідоцтво шкільне; — 3. декларацию що до місячної оплати, котра виносить 10—20 корон; — 4. родичі принятих учеників мають вписати ся в члени товариства; вкладка виносить 2 кор. місячно для інтеліґенциї, а для селян господарів 5 кор. річно. Всякі подання треба адресувати так: п. Осип Бурачиньский, ц. к. ад'юнкт в Кіцмани. Час вносити подання о принятє визначує ся до 25 серпня 1905. (Дотепсрішні бурсаки мають також вносити подання). — За видїл „Рускої Бурси“ в Кіцмани: *Ілия Семака*, голова. *Денис Евстафієвич*, касиєр.

— **О присланє українських сьвященників.** як доносить „Полтавщина“, звернув ся до сьв. синоду в Петербурзї алеутский епископ. На островах Алеутах поселило ся много Українців, що не розуміють московских батюшків. Синод передав просьбу алеутского епископа епископови в Полтаві, аби вишукав сьвящеників Українців і вислав їх на Алеути.

— **Нянька Котляревского.** „Полтавщина“ доносить, що на днях померла в Полтаві старенька нянька українського поета Івана Котляревского, проживши поверх 100 лїт. Міска рада ухвалила поховонити еї коштом міста.

— **Огнї.** Дня 11 с. м. около 3 год. по полудни вибух великий огонь в Підлїсках великих і при посусї та сильнім вітрі ширив ся страшенно борзо, а від искор запалювали ся навіть полукіпки в поли, положені досить далеко. Ратунок був дуже трудний, бо було загрожене цїле село і кождий пильнував свого обійстя. Вигоріло до тла 21 загород селяньских з цїлим сегорічним добутком. Згоріло також і двірске гумно. Шкода виносить звиш 100.000 корон. Огонь мабуть підложили дїти, що бавили ся на улици сїрничками, а відтак видумали байку, що якісь волоцюги кидали сїрники на стріхи. — В Долинї горіло до тижня три рази. За першим разом згоріла на передмістю Загіре стодола Андрія Майхровича з досить значним запасом сїна в нїй поміщеного. Причиною огню було, що син властителя стрілив з рушницї в сторону стодоли. Опісля вибухав огонь два рази у Штаца, підприємця будівельного і згоріла також стодола разом зі всїма запасами, які в нїй були. Шкода досить значна і необезпечена, а причина огню незвістна. — В Середопільцях, повіта каменецкого, погоріло дня 6-го с. м. 25 господарів і згоріли не лиш будинки але й весь сегорічний добуток.

не має нїчого спільн го з банями і повними фантазиї фронтами палат у Венециї.

Можна мати ще й иньшу нагоду, не конче аж їзду до Ґріпсгольм, котра вимагає майже цїлого дня, бо на самім пароході треба аж шість годин плисти. Задля тої обставини многі з чужинців не хотять аж туди вибирати ся; але кождий їде до далеко близше положеного Дроттнінґгольм. Я уважаю сю прогульку та згадану попереду за примусову з обави перед людьми. Та й менї говорили, що треба „конче“, щоби я Дроттнінґгольм побачив. Але їзда туди показує Мілярске озеро на далеко коротшім і менше характеристичнім просторі, сама місцевість має не конче красне положене а парк і замок не мають нїчого замітного ані під взглядом естетичним ані історичним. Людий веде сюди проста цїкавість, щоби побачити лїтнє помешканє королївскої пари та можна опісля зі становища горожанина критикувати навички короля і королевої. Мене інтересувала тут лиш одна саля, що наслїдує на малї розміри ґалерию портретів в Ґріпсгольмі та показує портрети новочасних володїтелїв в натуральній величинї. В перший лїнїї єсть тут знаменитий портрет Наполеона III. з перших літ его панованя, відтак Евгенія французска цїсарева, анґлїйска королева Вікторія в молодих лїтах, цар Николай І., послїдний король гановерский, Ізабелля іспаньска і др. Як вже сказано, я що до Упсалї спротивив ся модї і замість того поїхав до Вісбі, того дивного міста з розвалинами на острові Ґотлянд, котре під деяким взглядом можна би справедливо назвати північним Помпеї.

Насамперед їде ся знову озером Міляр а відтак каналом Сидертельґе, котрий що правда під взглядом штуки заставок на нїм не показує нїчого надзвичайного, але все таки веде корабель вузким місцем сторонами, що виглядають як парк аж до Сидертельґе, що розложило ся своїми вілями дуже красно на горбах. Тут вже починає ся „солона вода“. Численні острови суть причиною, що море тут ще так спокійне, як би яке озеро. Ми виїхали о 6 год. вечером зі Штокгольму, повечеряли добре на покладї а відтак по довшій балаканцї пішли до кабін спочивати та зачали як-раз засипляти, коли корабель почав вже добре колисати ся і дав нам знак, що ми на широкім мори. Досьвіта треба було зараз іти на поклад, щоби вже здалека придивити ся островови Ґотлянд і его столици Вісбі.

Про остров Ґотлянд єсть казка, що він колись дуже давно плавав в день по водї а на ніч поринав під воду. Назва Ґотлянд, по шведски Ґеталянд, пішла може від Ґотів а може той нарід взяв свою назву від острова. Ґотлянд єсть віддалений від всхідного побережа Швеції на 100 кільометрів і займає 2.981 квадратових кільометрів простору, на котрім жиє звиш 52.000 людий. Найбільша довгота острова з півночи на полудне 125, а найбільша ширина 53 кільометрів. На найвисшім своїм місци підниманє ся остров лиш на 77 метрів понад уровень моря. Підсонє єсть тут значно теплїйше, як в краях положених на тій самій ґеоґрафічній ширинї і тут удають ся ще волоскі оріхи, морви і морелї. Земля єсть дуже урожайна а люди займають ся головно управою рілї та годівлею худоби. Вівцї і конї острова суть славні. На острові єсть лиш одно місто Вісбі, столиця краю і резиденция президента. З Вісбі їде зелїзниця 56 кільометрів довга до Гемзе.

Як би справдешне італїяньске побереже виринають перед нами із синього моря скалисті береги острова а особливо живописно виглядають від полудня. Кораблї, що плинуть вздовж побережа з надутими вітрилами, творять хорошу штафажу. Щораз більше видко Вісбі, як оно трохи неправильним півколесом підниманє ся терасовато в гору від побережних скал. Малї, ясні, муровані доми, іменно же близько берегів моря, поміж ними зелені городи, високо понад доми підниманє ся величава церква з трома вежами а місцями видко мури, що ідуть довкола міста і башти при них.

Зараз скоро ми лиш станули в бідній маломістечковій пристанї, вийшов я на беріг і пустив ся в гору обходити мури міста довкола. То правда, що они представляють трогаючо величавий образ. Задержали ся майже зовсім, видко в них лиш кілька виломів, з котрих висувають ся нужденні хатки з теперішних часів, а разом з численними баштами, отвертими до середини, окружають місто. Мури ті роблять щораз більше вражінє, а коли там високо з вижини розглянемо ся по цїлій довгій лїнїї тих укріплень, як они в самотній висоті підносять ся до синього неба, то дух історії сходить на нас і мимо пахучого весняного сонця вилазять до нас марева похоронених столїтий. Щораз біснїйше обступають они нас довкола, а тепер, коли ми рівночасно обнимаємо оком всхідну і спадаючу постепенно північну сторону та заглядаючи почерез мури до міста видимо там голі причілки, діри вікон і порослі деревами плятформи колишної церкви, коли три стовпи з високої скали, званої „шибеничною горою“, дають нам знати, що там було колись місце траченя, то марева дістають голос і воздухом несуть ся ніби зойки і стогнання. А море, що тягне ся ґень далеко і синїє ся чудово ясною краскою, сьміє ся до нас з долини чаруючою повабностию та каже: Хибаж Вісбі не перекрасне місце на лїтний побут, хибаж не пригоже оно як рідко яке на купелї в мори? Оно вже не знає нїчого про давні часи, робить лиш рекляму для чужинців. Але померші, тоті, що тут убиті зойкаючи просять о згадку, а пусті діри вікон в церквах споглядають жалїбно як німі благаючим оком, бо їм бракує дзвонів.

Вісбі було колись богате, так богате, що, як кажуть, жінки тут пряли золотими веретенами, а свинї їли з срібних корит. Оно мало в початках середновічних часів в своїх руках всю европейско-азийску торговлю, яка тоді

— **Сполошений кінь** наробив оногди великого нещастя на Личакові у Львові. Коли тою улицею машерував перший баталїон 30 п. піхоти, впав між жовнїрів сполошений кінь. Жовнїри першої компанїї мали ще на стільки часу, щоб розступити ся та перепустити сполошену коняку, але другу компанїю заскочила она так нечайно та нагально, що заки опамятано ся, більша часть жовнїрів упала вже на землю, при чім один рядовий і однорічний охотник п. Бартош потерпіли дуже тяжкі покалїченя. Другий рядовий зранений легко, а кільканайцятьох жовнїрів потовкло ся незначно. Трох зранених віднесено сейчас до гарнізонового шпиталя.

— **З власної вини.** Дня 8 с. м. утопив ся в Днїстрі в Заліщиках Іван Попійчук з Жучки. Покійний робив при будові школи в Кадобівцях. В недїлю дня 8 с. м. пішов з товаришами купати ся і переплывав Днїстер. Два рази удалось то єму. При третім разї опустили его сили і він утонув.

— **Пожар в зелїзничім поїздї.** З Будапешту доносять про страшну подію, яка лучила ся оногди в зелїзничім поїздї, що йшов з Петрошені до Люпені. В передїлї 3-ої кляси їхала 16-лїтна служниця Мария Сабо і везла у великій фляшцї 15 лїтрів спіритусу. Случайно фляшка стовкла ся і спіритус розлив ся по ваґонї. В сусїднім передїлї находив ся селянин Тодор Ґліґор, котрий з жарту запалив спіритус. В одній хвили бухнула поломінь і оба передїли обняв огонь. Крім Мариї Сабо сидїли там ще дві женщини, котрі на вид огня стратили голову і сидїли як задеревілї. Не впало їм зовсім на гадку потягнути за алярмову линву і задержати поїзд. Перед стациєю Лївашені замітив один з кондукторів, що з поїзду в повнім розгонї вискочила якась женщина, з котрої бухала полумінь. Заким міг дати знак і здержати поїзд, вискочили з ваґона ще дві особи. Коли задержали поїзд, хто міг, старав ся ратувати женщини, що лежали на земли і горіли. Однак було за пізно. Служниця умерла по хвили, а дві инші женщини потерпіли смертельні попареня. Коли инші подорожні побачили, що з поїзду добуває ся полумінь, почали також вискакувати, заким поїзд станув, і тяжко покалїчили ся. Виновник цілого нещастя, селянин Ґліґор так настрашив ся, що дістав епілептичного удару. Остаточно ваґон, де повстав огонь, згорів до тла, а сусїдний також ушкодив ся значно. На телеґрафічне візванє надійшов ратунковий поїзд з лїкарями, котрі заосмотрили ранених і відослали до шпиталю в Петрошені.

— **Не буде сардинок сего року.** З Дуарнене у Франциї доносять: На цїлім побережу Бретанії настав великий сум, бо й сего року ловля сардинок не принесла майже нічого. Вже другий рік, як ся риба появляє ся в мори в дуже малій скількости. З висланих 600 кораблїв на ловлю сардинок вернули лиш 15 з яким-таким набором, а прочі повернули майже зовсїм порожні.

— **Як в Росиї їздять на зелїзницях.** З Варшави доносять, що підчас ревізиї, доконаної сими днями в поїздї привислянської зелїзницї контрольорами Кулешею і Самойловичем викрито межи Варшавою а Фаленицею 200 подорожних, що їхали без білетів. При ревізиї иншого поїзду на тім самім шляху викрили контрольори Сіврук і Константинов в 15 ваґонах особових 259 подорожних без білетів, а контрольор Рутковский викрив в однім поїздї 165 подорожних без білетів. Всї тоті подорожні очевидно не їздили за дармо, лиш за оплатою меншої цїни, котрою дїлила ся служба зелїзнича.

Господарство, промисл і торговля.

— **Цїна збіжа** у Львові дня 15 серпня: Цїна в коронах за 50 кільо у Львові. — Пшениця 8·— до 8·15; жито 6·15 до 6·30; овес 6·90 до 7·10; ячмінь пашний 6·— до 6·25; ячмінь броварний 6·25 до 6·50; ріпак 11·25 до 11·50; льнянка —·— до —·— горох до варення 8·— до 9·25; вика —·— до —·—; бобик 6·25 до 6·50; гречка —.— до —·—; кукурудза стара 7·05 до 7·75; хміль за 56 кільо 70·— до 75·—; конюшина червона 50·— до 65·—; конюшина біла 50·— до 65·—; конюшина шведска —·— до —·—; тимотка —·— до —·—.

Телеґрами.

Християнїя 16 серпня. Досв віддано загалом 365.977 голосів за зірванєм унїї зі Швециєю, а 182 против зірваня. Брак ще вислїду голосованя з 12 округів.

Льондон 16 серпня. Анґлїйска воєнна ескадра зложена з 11 панцирників і 8 кружляків відплила вчера рано на Балтийске море на вправи.

Петербург 16 серпня. (Бюро Райтера). О непокоях в Ридзї не знають тут нічого. Подані в ґазетах вісти відносять ся мабуть до подій з попередного тиждня.

Берлин 16 серпня. Після Lok. Anzeiger були дня 14 с. м. в Ридзї революцийні демонстрациї і довели до проливу крови; згинуло 52 робітників а 117 єсть ранених. По сторонї войска згинув офіцир і 7 козаків. Того самого дня на вість о засудженю на смерть Фінляндця Прокопа настали демонстрациї у Виборзї. Ґубернатор зажадав войска з Петербурга а тодї відійшов до Виборґа 39-ий іркутский полк піхоти.

Париж 16 серпня. Matin доносить з Порсмес: Вчера принято артикул VI мирових услoвій, котрий подібно як арт. IV відносить ся до півострова Ляотун і посесиї Порт Артура.

Льондон 16 серпня. „Daily Telegr." доносить з Токіо: Обсадженє Камчатки буде небавком довершене. Росийска залога на Камчатцї складала ся з баталїона позбавленого всякої звязи з прочими росийскими воєнними силами.

НАДІСЛАНЕ.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

ішла північними дорогами, а в его пристанї ставали кораблї всїх народів, на его улицях і площах глотили ся чужосторонні купцї, а в домах міщан була така пишнота як на княжих дворах. Місто було обведене грубим і високим муром, котрий ще нинї єсть більше як на 3000 метрів довгий і має 38 башт. В місті було сїм церков, а на церкві сьв. Николая, котрий в середновічних часах був всюди патроном мореплавцїв і купцїв, були дві розети, а в них величезні диманти, котрі сьвітили ся в ночи. З тих церков лиш одна уживає ся ще на дім божий, а прочі вже розвалені, між ними й церков сьв. Николая та ґотицка церков сьв. Катерини.

Якраз то богатство міста стало ся его згубою, бо звабило сусїдів, з котрих наймогутнїйшим і найпроворнїйшим був даньский король Вальдемар IV. Розповідають, що той Вальдемар перебраний за вандрівного сьпівака зайшов був до міста і там позискав собі серце дївчини одного з пануючих тодї в місті родів і она зрадила єму входи до міста; при здобутю міста вийшло то на верх і батько дївчини казав єї живцем замурувати. Тота казка то видумка, а історична правда така:

Остров належав під ту пору до Швециї, а богатство міста звабило Вальдемара і він серед найглубшого мира напав в липни 1361 р. несподївано на остров. Через два днї боронили ся селяни хоробро. Третого дня станув він під Вісбі, а відважні міщани вийшли перед мури свого міста і станули до битви; аж коли 1800 з них погибло, просили они о мир і піддали ся. Король тодї не хотів приняти ключів від брами міста, лиш старим звичаєм казав в мурі вибити діру до входу. Рядами по одинайцять мужа увійшло войско дірою в мурі до міста, а жителї Вісбі ще й нинї показують ту діру широку на одинайцять мужа. Попереду їхав его союзник, кн. Ерік саско-лявенбурґский. Серед торговиці казав король виставити для себе трон і засїв на нїм, а відтак казав уставити величезні бочки і наказав, щоби всї міщани, навіть і бідні, зносили всї свої золоті і срібні дорогоцінности та скидали до них. Він казав також забрати з церков всю золоту і срібну посудину а навіть і церковні дзвони, а також і диманти з церкви сьв. Николая. Але недовго тїшив ся він тими богатствами, бо коли віз їх до Данїї, головний его корабель розбив ся і пішов на дно моря зі всїма богатствами, що на нїм знаходили ся.

Так щезло богатство міста Вісбі, а з ним і вся слава его жителїв. Місто підупало і стало ся було гнїздом розбишаків т. зв. „віталїянів". Тоті віталїяни звані також „братями віталїяними" то були люди, що від 1389 р. у війнах скандинавских служили і подавали поміч то одній, то другій партиї, а відтак і нападали на всїлякі кораблї і рабували. Они довозили Штокгольмови і другим укріпленим містам, що остали ся були вірні шведским королям, поживи або віктуалїв і від сего латиньского слова пішла їх назва. Длятого, що они дїлили поміж себе на рівні части всю добичу, названо їх також „лїґеделер", що значить „рівнодїльники". Від 1395 р. осїли они були на Ґотляндї і звідси ходили на розбої. Коли їх опісля Прусаки вигнали, они перенесли ся були до Фінляндиї і остаточно поволи зовсїм щезли.

Остаточно в 1525 роцї прийшов конець північній Картаґінї. Любеки забрали місто і спалили єго, а з димом пішли й церкви та палати міста. Там, де була давна пристань, знаходить ся тепер парк, город „купелевих приятелїв", тїнисті алеї тягнуть ся вздовж мурів від середини, а в парку стоїть велика господа звана „павільоном". Посеред сего північного сьвіта виднїють ся ще останки церкви сьвятого Олафа, найстаршої в старім Вісбі.

(Конець буде).

З друкарнї В. Ловиньского, під зарядом І. Недопада. — (Телефона ч. 527).